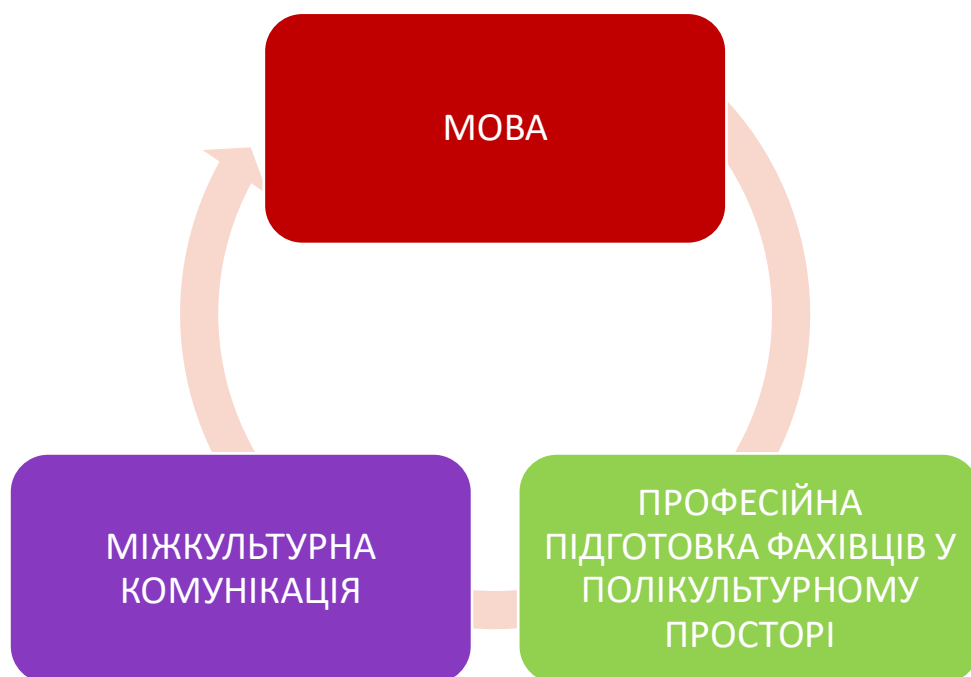

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

ХАРБІН – 2023

ОДЕСА – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»

Інститут педагогічної освіти і

освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Україна)

Харбінський інженерний університет (КНР)

Намсеульський університет (Республіка Корея)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

Харбін – 2023

Одеса – 2023

УДК: 80+37.134]:008-021.3(051)

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 9 від 27 квітня 2023 року)*

Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал. – Випуск 6. – Харбін : Харбінський інженерний університет, 2023 – 101 с.

© Харбінський інженерний університет (м. Харбін, КНР), 2023
© Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна), 2023

СЕКЦІЯ VI

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ

Наталя Беньковська

*кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри мовної підготовки
Інститут Військово-Морських Сил НУ «ОМА»
м. Одеса, Україна*

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

***Ключові слова:** комунікативні здібності, комунікація, комунікативна компетентність, компетенція.*

Розвиток військової освіти, удосконалення змісту її реформування – це об'єктивна необхідність: змінилися соціально-політичні й економічні умови; відбувається пошук ідейних орієнтирів; розробляється нова військова доктрина; одержали розвиток нові засоби і способи збройної боротьби, з'явилися додаткові завдання у Збройних Сил України та інших силових структур; реформується система професійної освіти нашої країни.

Формування комунікативної компетентності є однією з ключових проблем педагогіки. Особливо важливі системні та соціальні процеси, які можливі тільки в умовах освітньої системи, в межах якої відбувається засвоєння норм, правил та культурних цінностей суспільства. Це посилює вимоги до вищих військових навчальних закладів щодо якісного здійснення процесів підготовки майбутніх офіцерів, вимагає змін педагогічних орієнтацій змісту суспільно-гуманітарних предметів.

Дослідженням комунікативної компетентності фахівців різних спеціальностей займалися Т. Бутенко, І. Данченко, Н. Завіниченко, О. Касаткіна, І. Козубовська, О. Краєвська, С. Макаренко, В. Назаренко, М. Тимофієва, А. Хом'як, В. Черевко та інші.

Під комунікативною компетентністю розуміють здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми, певну сукупність знань, умінь і навичок, що забезпечують ефективне спілкування [2]. Вона передбачає уміння змінювати глибину і коло спілкування, розуміти і бути зрозумілим для партнера по спілкуванню. Комунікативна компетентність формується в умовах безпосередньої взаємодії, тому є результатом досвіду спілкування між людьми. Цей досвід набувається не тільки у процесі безпосередньої взаємодії, а також опосередкованої, в тому числі з літератури, театру, кіно, з яких людина отримує інформацію про характер комунікативних ситуацій, особливості міжособистісної взаємодії і засоби їх вирішень. У процесі опанування комунікативної сфери людина запозичає з культурного середовища засоби аналізу комунікативних ситуацій у вигляді словесних і візуальних форм.

До комплексу комунікативних знань та вмінь, що складають комунікативну компетентність фахівця, дослідники відносять наступні:

- знання норм та правил спілкування (ділового, повсякденного, святкового тощо);
- високий рівень мовленнєвого розвитку, що дозволяє у процесі спілкування вільно передавати і сприймати інформацію;
- розуміння невербальної мови спілкування;
- уміння вступати в контакт з людьми з урахуванням їх статевих, вікових, соціокультурних, статусних характеристик;
- уміння вести себе адекватно ситуації та використовувати її специфіку для досягнення власних комунікативних цілей;
- уміння впливати на співрозмовника таким чином, щоб схилити його на свій бік, переконати у силі своїх аргументів;
- здатність правильно оцінити співрозмовника як особистість, як потенційного конкурента або партнера й обирати власну комунікативну стратегію в залежності від цієї оцінки;
- здатність викликати у співрозмовника позитивне сприйняття власної особистості [3].

Усі названі характеристики мають бути притаманні фахівцям будь якої галузі, тому комунікативна компетентність є невід'ємною складовою професійної підготовки. З метою забезпечення якісної реалізації процесу формування комунікативної компетентності необхідно чітко визначити її структуру.

Виокремлюють такі складові комунікативної компетентності:

- орієнтованість у різноманітних ситуаціях спілкування, яка заснована на знаннях і життєвому досвіді індивіда;
- спроможність ефективно взаємодіяти з оточенням завдяки розумінню себе й інших при постійній видозміні психічних станів, міжособистісних відносин і умов соціального середовища;
- адекватна орієнтація людини в самій собі – власному психологічному потенціалі, потенціалі партнера, у ситуації;
- готовність і уміння будувати контакт з людьми;
- внутрішні засоби регуляції комунікативних дій;
- знання, уміння і навички конструктивного спілкування;
- внутрішні ресурси, необхідні для побудови ефективної комунікативної дії у визначеному колі ситуацій міжособистісної взаємодії [1].

Таким чином, комунікативна компетентність постає як структурний феномен, що містить як складові цінності, мотиви, установки, соціальні стереотипи, знання, уміння, навички.

Отже, комунікативна компетентність – це система внутрішніх ресурсів ефективної взаємодії: позицій спілкування, ролей, стереотипів, установок, знань, вмінь, навичок. Ефективне спілкування завжди передбачає спонтанний і творчий процес, тому ефективне спілкування – це спілкування, що розвиває. Крім особистісних особливостей до комунікативної компетентності входять особливості пізнавальних процесів й емоційної сфери. В цілому комунікативна компетентність пов'язана з адекватним використанням усієї палітри можливостей.

Література

1. Головань М. С. Компетенція і компетентність : досвід теорії, теорія досвіду [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_VM/Holovan_03.pdf.
2. Definition and Selection of Competencies. Theoretical and Conceptual Foundations (DESECO). Strategy Paper on Key Competencies. An Overarching Frame of Reference for an Assessment and Research Program – OECD (Draft). 279 p.
3. Федоренко Ю. С. Комунікативна компетенція як найважливіший елемент успішного спілкування. Рідна школа. 2002. № 1. С. 63–65.

Антоніна Пак

*PhD (доктор філософії) старший викладач
кафедри західних та східних мов та методики їх навчання,
координатор Освітньо-інформаційного та культурного центру Республіки Корея,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(Одеса, Україна)*

КРОС-КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО НАПРЯМКУ

Ключові слова: міжкультурний діалог, мовні практики, крос-культурні практики, мовне мислення.

Поєднання мовних та культурних практик у контексті міжкультурного підходу у процесі вивчення корейської мови, на наш погляд, має дуже велике значення в плані якості та мотивації навчання і подальшого використання мови. Такий підхід надає можливості підсилити розкриття багатомірності сприйняття, свідомості та, відповідно, мовного мислення як важливих умов вивчення корейської мови для західного типу сприйняття та мислення. Використання крос-культурних практик у цьому контексті спрямовано на подолання існуючого культурного бар'єру та інтеграції отриманих знань у своє повсякденне життя, що також є важливою умовою прогресу у вивченні мови.

Глибоке занурення в культурний код носія мови в процесі мовного навчання є однією за найзначущих засад здійснення мовної інтеграції власної мови та мови, обраної для вивчання. Дане явище пов'язано з тим, що мова безпосередньо є носієм певного культурного простору та водночас є і формою його буття (Найдорф, 2005). Тому навчання мові у відриві від культурного коду її носіїв суттєво обмежує як безпосередньо можливості навчання, так і глибину проникнення у певний культурний простір.

Крім того занурення у код культурного простору певної мови суттєво підвищує мотивацію як безпосередньо до мовного навчання, так і мотивацію щодо подальшого мовного прогресу та активного використання мови у власній життєдіяльності тощо.

Студент вищого навчального закладу педагогічного спрямування може використовувати знання іншої мови як у її безпосередньому викладанні, так і у процесі викладання на її підставі інших навчальних дисциплін. Це, у свою чергу, обумовлює необхідність досягнення широких контекстів викладання, які можуть бути забезпечені, на наш погляд, досить високим рівнем занурення педагогічного працівника у культурний простір носіїв мови.